

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Instytut ds. Równości Mężczyzn i Kobiet

COM (2005) 81 końcowy — 2005/0017 (COD)

(2006/C 24/10)

Dnia 22 marca 2005 roku Rada, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 5 września 2005 r. Sprawozdawcą była Dana ŠTECHOVÁ.

Na 420. sesji plenarnej w dniach 28-29 września 2005 r. (posiedzenie z dnia 28 września 2005 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 166 do 5, przy 7 głosach wstrzymujących się, przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia Komitetu ⁽¹⁾

1.1 Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny ponownie potwierdza swoje żywe zainteresowanie tym, by we wdrażaniu równości kobiet i mężczyzn osiągnięto znacznie bardziej wymierne postępy, co też wielokrotnie podkreślał w swoich niedawnych opiniach związanych z tą problematyką ⁽²⁾. Równość mężczyzn i kobiet (równość płci) jest i musi pozostać priorytetem w politykach Unii Europejskiej. Mimo że w ostatnich latach poczyniono większe wysiłki w promowaniu równości kobiet i mężczyzn w UE, kobiety pozostają w większości sfer działalności w gorszej sytuacji ⁽³⁾, co musi ulec zmianie. Istnieją również sytuacje, jakkolwiek mają one znacznie mniejszy zasięg, w których z punktu widzenia równości płci poszkodowani są mężczyźni — ten problem także należy rozwiązać. Dziedzina równości płci obejmuje również zagadnienia rozwiązywania problemów, których podstawą jest dyskryminacja (ze względu na orientację seksualną, wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne), a które pogłębia jeszcze kwestia płci.

1.1.1 Istnieje wiele różnych rodzajów nierówności płci występujących w całej UE. Konieczne jest ich poznawanie, dokumentowanie, gromadzenie i analizowanie informacji na ich temat oraz wyciąganie z nich wniosków na szczeblu wspólnotowym, a także poszukiwanie rozwiązań.

⁽¹⁾ Wszystkie nazwy stanowisk czy funkcji wspomniane w niniejszym tekście odnoszą się zarówno do rodzaju męskiego jak i żeńskiego.

⁽²⁾ Opinia EKES z 10.12.2003 w sprawie równości szans kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej, sprawozdawca: Britta Christina Wahrolin, Dz.U. C 80 z 30.3.2004.

Opinia EKES z 3.6.2004 w sprawie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dostępie do towarów i usług oraz do dostaw towarów i usług, sprawozdawca: Claire Carroll, Dz.U. C 241 z 28.9.2004.

Opinia z 15.12.2004 w sprawie nowej redakcji dyrektyw w sprawie równości mężczyzn i kobiet, sprawozdawca: Madi Sharma (CESE 1641/2004).

Opinia EKES z 9.2.2005 w sprawie: „Pekin, dziesięć lat później: Przegląd postępów w zakresie zapewnienia równości płci w Europie i krajach rozwijających się”, sprawozdawca: Susanna FLORIO, C 221, 8.9.2005.

⁽³⁾ COM(2005) 44.

1.1.2 EKES przyjmuje zatem z zadowoleniem każde skuteczne narzędzie, dzięki któremu uda się przyspieszyć proces urzeczywistniania równości mężczyzn i kobiet.

1.1.3 EKES popiera propozycję utworzenia Europejskiego Instytutu ds. Równości Mężczyzn i Kobiet ⁽⁴⁾ (zwanego dalej „Instytutem”), ponieważ wierzy, że stanie się on skutecznym narzędziem — o wielkim potencjale — wspierania wysiłków czynionych przez UE i Państwa Członkowskie, mających na celu osiągnięcie postępu w promowaniu równości kobiet i mężczyzn, zarówno pod względem prawnym, jak i w praktyce.

1.2 EKES zgadza się z motywami utworzenia niezależnej instytucji oraz z decyzją, że Instytut nie może zastępować czy osłabiać już istniejących i wypróbowanych wyspecjalizowanych agencji czy też tych, których utworzenie jest przygotowywane na szczeblu wspólnotowym ⁽⁵⁾. Utworzenie Instytutu nie może również osłabić stosowania zasady włączania problematyki płci (gender mainstreaming) do działalności instytucji i do wszystkich polityk i programów Wspólnot; EKES jest przekonany, że wzmocni to wręcz tę zasadę.

1.3 EKES jest zdania, że Instytut zdobędzie autorytet oparty na obiektywności, neutralności, niezależności, specjalistycznej wiedzy i możliwości gromadzenia odpowiednich informacji w jednym miejscu i że może stać się ważnym instrumentem dla szerokiego spektrum użytkowników. Przy konsekwentnym stosowaniu zasady włączania tematyki płci Instytut będzie służyć najróżniejszym „klientom” — od najszerzych warstw społeczeństwa obywatelskiego po organy decyzyjne UE.

1.3.1 Ponadto, Instytut będzie działać nie tylko wewnątrz UE, ale także w szerszym kontekście europejskim, włącznie z udziałem w przygotowaniach do dalszego rozszerzenia UE, oraz na polu międzynarodowym. Będzie zatem działał również na rzecz kultywowania międzynarodowych powiązań i wymiany międzynarodowej.

⁽⁴⁾ Patrz pkt 3.3 (komentarz dotyczący nazwy Instytutu).

⁽⁵⁾ Fundacja Dublińska, agencja w Bilbao, CEDEFOP, Agencja Praw Podstawowych.

1.4 EKES sądzi, że przy tak ambitnych celach i zadaniach stojących przed Instytutem, dobrze byłoby w dokładniejszy sposób, niż to czyni Komisja, zdefiniować jego kompetencje i obowiązki w zakresie badań, szerzenia informacji, oświaty itd. Konieczne jest dokładniejsze określenie celów gromadzenia i przetwarzania danych, aby Instytut mógł w pełni spełniać swoją rolę w europejskim procesie decyzyjnym. Należy przypomnieć, że wszystkie struktury Wspólnoty muszą polegać na narzędziach statystycznych poszczególnych Państw Członkowskich. Instytut powinien mieć możliwość objaśniania przygotowywanych projektów ze swojego punktu widzenia. Instytut powinien także pełnić rolę edukacyjną w odniesieniu do zagadnień włączania problematyki płci oraz mieć możliwość przedstawiania swoich poglądów co do inicjatyw i działań wspólnotowych w dziedzinie równości płci.

1.4.1 EKES stoi na stanowisku, że dokładniejsze określenie celów i zadań Instytutu jasno pokaże jego znaczenie oraz udowodni konieczność dysponowania przez niego odpowiednimi środkami do wypełniania tych celów.

1.5 Instytut musi posiadać duży autorytet moralny. Jest absolutnie konieczne, by jego działalność była przejrzysta, by zapewnione było istnienie faktycznie skutecznych powiązań z właściwymi grupami społeczeństwa obywatelskiego, wymienionymi w art. 10 ust. 1 lit. a) — c), które dysponują bogatym doświadczeniem analitycznym i specjalistycznym, jeżeli chodzi o równość mężczyzn i kobiet, a jednocześnie mogą bardziej bezpośrednio odzwierciedlać potrzeby obywateli UE. EKES zdecydowanie zaleca, by przedstawiciele tych grup społeczeństwa obywatelskiego zasiadali bardziej licznie w Zarządzie Instytutu (patrz dalej pkt 3.7.2, 3.7.3). W tym kontekście, EKES zwraca ponownie uwagę na znaczącą rolę partnerów społecznych na różnych szczeblach przy rozwiązywaniu problemów równości mężczyzn i kobiet na rynku pracy.

1.6 Jednocześnie EKES nalega, by przedstawiciele europejskich partnerów społecznych oraz właściwe reprezentatywne organizacje pozarządowe miały taką samą pozycję w Zarządzie jak pozostali członkowie, tzn. aby mieli prawo do głosowania (patrz dalej pkt 3.7.4).

1.7 EKES jest zdania, że podstawowe znaczenie ma fakt, aby środki finansowe przeznaczone dla Instytutu umożliwiały mu pełne wykonywanie jego misji obok innych wspólnotowych agencji czy programów, które także zajmują się problematyką równości mężczyzn i kobiet, a w żadnym wypadku nie ich kosztem.

1.8 Wniosek dotyczący rozporządzenia nie stanowi, gdzie znajdować się będzie siedziba Instytutu, EKES jest jednak za tym, by został on utworzony w jednym z państw, które przystąpiły do UE w 2004 roku. Argumentem za tym jest już okazane zainteresowanie ze strony niektórych z tych państw, potrzeba zrównoważonej decentralizacji instytucji w UE, możliwość bardziej bezpośredniego kontaktu z obywatelami i obywatelkami wybranego spośród tych państw kraju oraz lepszemu zapoznaniu się z ich doświadczeniami w dziedzinie równości szans mężczyzn i kobiet.

1.9 EKES jest przekonany, że ścisła współpraca z Instytutem będzie korzystna dla obu stron, i podkreśla swoją gotowość do współpracy z Instytutem w ramach zasad wspólnotowych.

2. Wstęp — uwagi ogólne

2.1 8 marca 2005 r. Komisja Europejska wydała wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Instytut ds. Równości Mężczyzn i Kobiet⁽⁶⁾, a w swoim komunikacie prasowym⁽⁷⁾ stwierdziła m.in., że:

„Instytut będzie niezależnym centrum doskonałości na szczeblu europejskim. Będzie gromadzić, analizować i rozpowszechniać wyniki badań oraz wiarygodne i porównywalne informacje potrzebne decydentom w Brukseli i w Państwach Członkowskich. Będzie posiadał ośrodek dokumentacji oraz bibliotekę, które będą dostępne dla ogółu ludności.

Instytut będzie dawał inicjatywę do badań i wymiany doświadczeń poprzez organizowanie spotkań decydentów, ekspertów i zainteresowanych stron oraz będzie zwracał uwagę na środki korzystne dla równości mężczyzn i kobiet poprzez działania takie jak konferencje, kampanie i seminaria. Inną jego funkcją będzie opracowanie instrumentów lepszego włączania zagadnień równości płci we wszystkie polityki wspólnotowe”.

2.2 Długi okres czasu, jaki minął od pierwszej inicjatywy utworzenia Europejskiego Instytutu w 1995 r.⁽⁸⁾ do wydania wniosku dotyczącego rozporządzenia w marcu 2005 r., wypełniony był badaniami specjalistycznymi oraz konsultacjami politycznymi, co umożliwiło przygotowanie przemyślanej decyzji.

2.3 Rada ds. Zatrudnienia, Polityki Socjalnej, Zdrowia i Konsumpcji na swym posiedzeniu w dniach 1-2 czerwca 2004 r. jednomyślnie udzieliła wsparcia dla idei utworzenia Instytutu⁽⁹⁾:

„Delegacje bez zastrzeżeń zgodziły się na utworzenie Instytutu i przypomniały, że ważne jest ustanowienie struktury, która przyniesie wartość dodaną i nie będzie prowadziła działalności pokrywającej się z działaniami już podejmowanymi na tym obszarze. Wspomniały także, że konieczne jest zachowanie neutralności budżetowej”.

Rada powierzyła Instytutowi:

- zagadnienia koordynacji;
- gromadzenie i rozpowszechnianie informacji;

⁽⁶⁾ Patrz pkt 3.3.

⁽⁷⁾ Komunikat prasowy Komisji Europejskiej IP/05/266, 8.3.2005 (dostępny wyłącznie w języku angielskim, francuskim i niemieckim).

⁽⁸⁾ „Rola d'un future Institut européen du genre” („Rola przyszłego europejskiego instytutu ds. równości płci”), analiza opracowana przez Parlament Europejski, sprawozdanie końcowe, 15.6.2004.

⁽⁹⁾ Rada UE, komunikat prasowy 9507/04, 1-2.6.2004 (dostępny wyłącznie w języku angielskim, francuskim i niemieckim).

- zapewnianie widoczności zagadnień związanych z równością kobiet i mężczyzn; oraz
- tworzenie narzędzi włączania problematyki równości płci do głównego nurtu polityki.

2.3.1 Następnie Rada Europejska wezwała Komisję do przedstawienia swojego wniosku ⁽¹⁰⁾.

2.4 Do podjęcia decyzji o utworzeniu Instytutu doszło po rozszerzeniu UE o dziesięć nowych państw i EKES jest zdania, że jest ważne, iż będzie on od samego początku działać w rozszerzonej UE, co umożliwi mu wykorzystanie różnorodnych doświadczeń, sytuacji i ekspertyzy.

2.5 EKES w swej niedawnej opinii w sprawie: „Pekin, dziesięć lat później: Przegląd postępów w zakresie zapewnienia równości płci w Europie i krajach rozwijających się” ⁽¹¹⁾ dokonał podsumowania rozwoju i zakresu działań w UE w obszarze równości mężczyzn i kobiet. Komitet zwraca uwagę na tę opinię i podkreśla konieczność uświadomienia sobie faktu, że zapotrzebowanie na ekspertyzy, analizy i informacje oraz wymagania co do ich jakości rosną dzięki rozszerzaniu zastosowania zasady włączania tematyki równości płci do głównego nurtu polityki, co EKES przyjmuje z zadowoleniem.

2.6 Praktyka odsłania nadal istniejące i nowe problemy, przed którymi stoją UE i jej Państwa Członkowskie, i które wymagają pilnego rozwiązania. Zagadnienia bezpośrednio związane z problematyką płci, którymi Instytut będzie się musiał zajmować, to:

- nierówności na rynku pracy, zwłaszcza w odniesieniu do segregacji zawodowej, różnic w wynagrodzeniu, ryzyka na rynku pracy;
- postęp kariery kobiet i dostęp do stanowisk kierowniczych lub nadzorczych, obserwacja sytuacji kobiet sprawujących funkcje kierownicze lub nadzorcze;
- godzenie życia zawodowego i prywatnego;
- dostęp do kształcenia przez całe życie, monitorowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez kobiety;
- rozwój demograficzny w UE;
- handel kobietami (i dziećmi) oraz wykorzystywanie seksualne;
- wszelkie formy przemocy wobec płci przeciwnej;
- deficyt udziału kobiet w procesie decyzyjnym;
- powszechny niedostatek zrozumienia problemów związanych z płcią oraz stale niedostateczne zastosowanie zasady włączania problematyki płci do głównego nurtu polityki;

⁽¹⁰⁾ Szczyt Rady Europejskiej, 1-2.6.2004, konkluzje Prezydencji, pkt. 43, str. 9.

⁽¹¹⁾ Sprawozdawca: Susanna FLORIO, pkt 4, C 221, 8.9.2005.

— stereotypowe prezentowanie ról mężczyzn i kobiet (w szkolnictwie, mediach, życiu publicznym, pracy zawodowej);

— niedostateczne uświadamianie sobie przez kobiety miejsca, jakie mogą zajmować w społeczeństwie;

— problemy międzykulturowe;

— równość płci w różnych instytucjach, organach i organizacjach, włącznie z organizacjami zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego;

— itd.

2.6.1 EKES bardziej szczegółowo wskazał na szereg obszarów, w których należałoby podjąć działania, w swojej opinii „Pekin, dziesięć lat później:...”, do której tutaj odsyła ⁽¹²⁾.

2.7 Jak podkreślono powyżej, EKES jest świadomy tego, że stosowanie zasady włączania problematyki płci do głównego nurtu polityki rozszerza się i rozwija. EKES zgadza się zatem, że zadanie skupienia wysiłków Państw Członkowskich i zainteresowanych stron społeczeństwa obywatelskiego w celu dostarczenia pomocy w tej kwestii organom Wspólnoty musi zostać powierzone niezależnej instytucji, co spotęguje efekt synergii. EKES jest jednocześnie zdania, że należy zapewnić, by Instytut i agencje wspólnotowe wzajemnie się uzupełniały oraz by zasada włączania tematyki płci była dalej rozwijana w ramach różnych agencji, przy pomyślnej współpracy z przyszłym Instytutem. Podobnie zasadą musi być współpraca z instytucjonalnymi mechanizmami zapewniania równości kobiet i mężczyzn.

2.8 EKES przypomina, że utworzenie Instytutu to krok naprzód, co jednak nie oznacza, że nie są potrzebne dalsze środki dla osiągnięcia postępu we wdrażaniu równości szans oraz dla spełnienia wszystkich celów przyjętych w dokumentach Wspólnoty. Będzie więc bardzo ważne, aby Instytut aktywnie włączył się do wypełniania celów lizbońskich związanych ze wspieraniem wzrostu i tworzeniem nowych miejsc pracy.

2.9 EKES jest pozytywnie nastawiony do idei utworzenia Instytutu; uważa jednak za konieczne zapewnienie jak najprzychylniejszych reakcji społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu europejskim, narodowym i lokalnym; bez takiego wsparcia Instytut nie będzie mógł dobrze rozpocząć swojej pracy. Konieczne jest zatem przeznaczenie na tę nową instytucję odpowiednich środków, co umożliwi jej uzyskanie wiarygodności i zaufania. Pozwoli to pomyślnie rozwijać wszelkie formy działalności oraz wywołać zainteresowanie, na jakie zasługuje.

3. Uwagi szczegółowe

3.1 EKES zgadza się z podstawą prawną utworzenia Instytutu, tzn. art. 141 ust. 3 i art. 13 ust. 2 Traktatu ustanawiającego WE oraz z powodami podanymi w preambule, które wyjaśniają także zastosowanie art. 5 Traktatu.

⁽¹²⁾ Sprawozdawca: Susanna FLORIO, pkt 6, Wnioski i propozycje, C 221, 8.9.2005.

3.2 Ponadto Komitet uważa, że współpraca z istniejącymi strukturami — fundacjami i innymi organami — jest zgodna z pragnieniem Rady, aby nie dopuszczać do powielania się działań. EKES sądzi, że motyw 12 preambuły domyślnie obejmuje także inne instytucje oraz ciała, które działają w ramach UE, jak np. Eurostat. EKES zwraca uwagę na komunikat Komisji w sprawie ram działania europejskich agencji regulacyjnych⁽¹³⁾ i projekt porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie utworzenia ram prawnych dla europejskich agencji regulacyjnych⁽¹⁴⁾ oraz jest świadomy faktu, że miejsce Instytutu wśród istniejących instytucji będzie również określone w tym kontekście.

3.3 EKES wskazuje na fakt, że nazwa Instytutu (art. 1) w języku angielskim „European Institute for Gender Equality” jednoznacznie oddaje jego posłanie i umożliwia jak najszersze konotacje (etyczne, moralne, estetyczne, seksualne itd.). Jak pokazuje doświadczenie, słowo „gender” nie ma dokładnego odpowiednika w wielu językach UE. Dlatego też jego tłumaczenia powinny być jak najbliższe znaczeniu oryginalnemu.

3.4 Jeżeli chodzi o cele Instytutu, EKES jest zdania, że art. 2 powinien jasno wskazywać na wdrażanie zasady włączania tematyki równości płci do głównego nurtu polityki.

3.4.1 Ponadto EKES jest zdania, że Instytutowi należy przekazać zadanie wspierania organizacji pracodawców i pracowników oraz innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego w ich pracy związanej z równością mężczyzn i kobiet; cel ten powinien zostać jasno zapisany i być brany pod uwagę.

3.5 EKES uważa, że zadania zapisane w art. 3 są równie istotne jak cele. Zadania te powinny zostać uzupełnione, jak wskazano w punkcie 1.4 niniejszej opinii.

3.5.1 EKES żąda, by w art. 3 ust. 1 lit. a) zostali wyraźnie wymienieni partnerzy społeczni. Przypomina w tym kontekście, że europejscy partnerzy społeczni przyjęli niedawno Strategię ramową na rzecz równości płci.

3.5.2 EKES podkreśla, że tworzenie wartości dodanej przez Instytut będzie bardziej widoczne, jeżeli będzie on regularnie przedstawiał sprawozdania, także wykraczające poza ramy corocznych raportów; będzie to przyczyniać się do wypełniania zadań płynących np. ze Strategii ramowej na rzecz równości płci. Oprócz rocznego raportu Instytut powinien publikować również swój program prac (art. 3 ust. 1 lit. e)).

3.5.3 Zagadnienia, którymi będzie się zajmować Instytut, będą wymagać odpowiednich metod pracy. Powinny one oferować rozwiązania dla różnych rodzajów nierówności płci i dyskryminacji, a zatem powinny wykorzystywać m.in. metody porównawcze (benchmarking), studia przypadku, wertykalne (sektorowe) gromadzenie informacji, budżetowanie pod kątem płci, monitorowanie itp. Jest oczywiste, że w zakresie tych

zagadnień Instytut musi również współpracować z wyspecjalizowanymi agencjami i instytucjami.

3.5.4 EKES zauważa, że w tym samym artykule, w ust. 1 lit. d), jest zapisane, że Instytut prowadzi badania w „Europie”, co pokazuje jego szerszą działalność w ramach EOG, w ramach przyszłego rozszerzenia i w kontekście państw Rady Europy.

3.5.5 EKES chciałby wprowadzić do art. 3 ust. 1 lit. g) poziom krajowy bądź regionalny, co umożliwi otwarcie się na kolejne podmioty, np. samorzady, które odgrywają istotną rolę w szerzeniu świadomości zagadnień równości płci wśród ogółu społeczeństwa, zgodnie z celami zapisanymi w art. 2 i zgodnie z preambułą.

3.6 EKES zgadza się z tym, by Instytut był niezależny (art. 5) od władz krajowych i społeczeństwa obywatelskiego. Sądzi jednak, że powinien być niezależny również od instytucji wspólnotowych, co umożliwiłoby mu przyjęcie bardziej obiektywnego podejścia w stosunku do nich. Proponuje zatem rozszerzenie liczby przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w Zarządzie tak, by zapewnić większą niezależność Instytutu.

3.6.1 EKES podziela i wspiera zasadę, że Instytut swobodnie i niezależnie współpracuje z instytucjami Państw Członkowskich. Sądzi, że właściwe byłoby powierzenie członkom Forum Doradczego odpowiedzialności za uzyskiwanie i dostarczanie informacji, gdy są one potrzebne (patrz dalej pkt 3.8.2). W tym kontekście istotną rolę mogłyby odegrać instytucje, które mają działać w Państwach Członkowskich w ramach wdrażania dyrektywy w sprawie ujednoczenia dyrektyw dotyczących równości płci⁽¹⁵⁾.

3.7 Jeżeli chodzi o organy Instytutu, EKES z zadowoleniem przyjmuje starania o to, by Zarząd był organem wykonawczym, zdolnym do skutecznego zarządzania Instytutem tak, aby był on w stanie reagować na zmiany i zapotrzebowanie.

3.7.1 EKES sądzi jednak, że Komisja powinna mianować członków Zarządu, którzy mają reprezentować wspomniane grupy, wyłącznie na wniosek organizacji wymienionych we wniosku. Powinno to być wskazane w art. 10.

3.7.2 EKES podkreśla, że aby Zarząd był w stanie odpowiednio reagować na potrzeby, tzn. aby wypełniał swe zobowiązania wobec Komisji Europejskiej i Państw Członkowskich, a jednocześnie otrzymywał informacje zwrotne od społeczeństwa obywatelskiego, konieczna jest skuteczne i wyraźne reprezentowanie europejskich partnerów społecznych i odpowiednich organizacji pozarządowych na szczeblu wspólnotowym, co słusznie ma na celu — zgodnie z brzmieniem rozporządzenia — udział w zwalczaniu dyskryminacji ze względu na płeć i wspieranie równości płci. Ponadto nie ma żadnego powodu, dla którego nie można by zaproponować takiego właśnie zaangażowania przedstawicieli społeczeństwa

⁽¹³⁾ COM(2002) 718, z 11.12.2002.

⁽¹⁴⁾ COM(2005) 59, z 25.2.2005.

⁽¹⁵⁾ COM(2004) 279, z 21.4.2004.

obywatelskiego. Inaczej niż w trójstronnych organach Wspólnoty, nie będzie tu reprezentowany krajowy szczebel partnerów społecznych, zatem jest pożądane, by przynajmniej w ten sposób zagwarantować aktywny udział partnerów społecznych i właściwych organizacji pozarządowych.

3.7.3 EKES nalega zatem na rozszerzenie liczby członków Zarządu. Uważa za właściwe zwiększenie liczby przedstawicieli, tak by każda strona miała ich sześciu (Rada, Komisja, partnerzy społeczni oraz właściwe organizacje pozarządowe szczebla wspólnotowego); umożliwiłoby to jednocześnie organizacjom wymienionym w art. 10 ust. 1 lit. a)-c) taki wybór kandydatów, aby zapewnić równą reprezentację mężczyzn i kobiet. Oznacza to, że każda z wymienionych organizacji miałaby po dwa miejsca.

3.7.4 Nie jest również uzasadnione, by przedstawiciele partnerów społecznych i organizacji pozarządowych nie mieli prawa do głosowania. W celu lepszego zapewnienia niezależności, autonomii i obiektywności działań, EKES zwraca się do Komisji o dołączenie zapisu, że każdy przedstawiciel organizacji pracodawców, pracowników i odpowiednich organizacji pozarządowych posiada pełne prawo do głosowania. Jest to zgodne z ust. 4, który mówi, że „każdy członek Zarządu, a w razie jego nieobecności osoba zastępująca członka, posiada jeden głos”.

3.7.5 EKES jest zdania, że dyrektorzy Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy, Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego oraz Agencji Praw Podstawowych powinni mieć, w stosownych przypadkach, bezpośrednią możliwość uczestniczenia w posiedzeniach Zarządu Instytutu w charakterze obserwatorów (art. 10 ust.11); Dyrektor Instytutu powinien także mieć możliwość (w imieniu Zarządu i/lub na podstawie „protokołu ustaleń”) uczestniczenia w pracach tych instytucji.

3.8 EKES przyjmuje do wiadomości fakt, że zadaniem Forum Doradczego będzie umożliwienie Państwom Członkowskim zaangażowania właściwych organów i utworzenia sieci specjalistów. Organ ten nie będzie miał kompetencji decyzyjnych w ramach Instytutu, zgodnie z art. 12, zbyteczne jest zatem wspomnianie, że trzej członkowie, reprezentujący zainteresowane strony ze szczebla europejskiego, nie posiadają prawa do głosowania. Zastanawiające jest, dlaczego są oni nominowani przez Komisję; byłoby pożądane, aby byli mianowani bezpośrednio przez organizacje wymienione w art. 10 ust. 1 lit. a)-c).

3.8.1 Konieczne jest znalezienie sposobu zapewnienia równowagi w reprezentacji kobiet i mężczyzn w Forum Doradczym.

3.8.2 Jak powiedziano powyżej w punkcie 3.6.1, byłoby wskazane, aby członkowie Forum Doradczego były odpowiedzialni za zapewnianie współpracy pomiędzy Instytutem a właściwymi organami w Państwach Członkowskich. (art. 12, ust. 4).

3.9 EKES ma zastrzeżenia co do rozważanego finansowania Instytutu. W komunikacie prasowym Rady (wspomnianym w punkcie 2.3 niniejszej opinii) dostrzega sprzeczne zalecenia: wypełnianie zadania tworzenia wartości dodanej, czyli wypełnianie wymagających zadań, przy zachowaniu neutralności budżetowej.

3.9.1 Zakłada się, że finansowanie Instytutu będzie częściowo pochodziło ze środków programu PROGRESS. Punkt 3.6. uzasadnienia do wniosku dotyczącego rozporządzenia mówi, że „działania Instytutu będą różnić się od tych, które proponuje program PROGRESS (2007-2013) w ramach komponentu dotyczącego równości płci”. EKES widzi w tym argument przemawiający za swoim stanowiskiem, które przedstawił w opinii w sprawie programu PROGRESS:

„W tej sytuacji EKES zachęca do tego, by nie zmniejszać środków przewidzianych dla Instytutu ds. Równości Płci przy tworzeniu globalnych ram finansowych programu PROGRESS — tak jak najwidoczniej miało to miejsce w przedłożonym projekcie, lecz by stworzyć dla niego niezależny budżet. ⁽¹⁶⁾”

3.9.2 EKES zaleca zatem, aby środki finansowe niezbędne do działania i dobrego funkcjonowania Instytutu zostały wzięte pod uwagę przy dyskusjach w sprawie perspektyw finansowych UE oraz zostały alokowane tak, by Instytut był w stanie spełniać zadania, które będą na nim spoczywać, przy zachowaniu bezpieczeństwa prawnego i finansowego.

3.9.3 EKES sądzi, że skupienie pracy nad równością płci w jednym miejscu przyniesie oszczędności na szczeblu wspólnotowym i krajowym. Zakładany budżet dla programu PROGRESS nie powinien zatem zostać pomniejszony o tę kwotę, lecz wręcz przeciwnie, powiększony w przypadku, gdy nie zostanie podjęta decyzja o samodzielności finansowej Instytutu.

3.9.4 W żadnym wypadku utworzenie Instytutu nie może być pretekstem do obniżenia finansowania innych instytucji, jak np. Fundacji Dublińskiej, które w swoich działaniach także zajmują się m.in. problemami związanymi z równością szans.

Bruksela, 28 września 2005 r.

Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁶⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z 6 kwietnia 2005 r. »Program wspólnotowy na rzecz zatrudnienia i solidarności społecznej – PROGRESS« (sprawozdawca: Wolfgang GREIF, Dz.U. C 255 z 14.10.2005, str. 39), pkt 2.4.4.